

Največji sloven-
ski tednik v
Zedinjenih
državah
Izbija vsako sredo.

NASLOV
uredništva in
upravnštva:
1951 W. 22nd Place
Chicago, Ill.

GLASILO K. S. K. JEDNOTE

OFFICIAL

ORGAN

OF THE GRAND CARNIOLIAN SLOVENIAN CATH. UNION

Entered as Second-Class Matter January 18, 1915, at the Post office at Chicago, Illinois, under the Act of August 24, 1912.

The largest Slovenian Weekly in the United States of America.

Issued every
Wednesday

OFFICE:

1951 W. 22nd Place
Chicago, Ill.

No. 15. Štev. 15.

Chicago, Ill., 21. aprila (April) 1915

Leto 1. Volume 1.

Naznanilo preselitve.

Gg. urednikom krajevnih društev tako tudi ostalim članom in naročnikom našega lista naznanjamo, da smo minuli teden **UREDNIŠKI IN UPRAVNIŠKI** urad preselili na

1951 WEST 22nd PLACE
CHICAGO, ILL.

Novi urad se nahaja ob blok zapadno od slovenske cerkve, med So. Lincoln St., blizu vogala South Robey St.

Vašega telesa prosimo uljudno vse tajnike krajevnih društev, kakor tudi vse druge dopisnike, da naj delajo za naprej naslove na uredništvo in upravnštvo "Glasila K. S. K. Jednote", kakor zgoraj označeno.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO "GLASILO K. S. K. J."
1951 W. 22nd Place.
Chicago, Ill.

Lokalne vesti.

Ker se je letošnje velikonočno kolekto pri naši slovenski cerkvi v Chicago šele zadnje dni začela, poročamo tem potom, da znaša ista letošnja svota \$825.00. Morda se ne more s tako kolekto ponajeti ni jedna druga slovenska župnija v Ameriki! Posebno dobro so se obnesli ogrski Slovenci. Dasi ravno vladajo tudi v našem mestu še vedno slabe delavske razmere, nam kaže gorinavdno dejstvo, da živi v Chicago še vedno dosti dobrega ljudstva. To je opetovano pokazalo v minulih praznikih z obilno udeležbo pri cerkvenih obredih, kajti naša slovenska cerkev sv. Štefana je bila soboto pri Vstajenju in na Veliko nedeljo do zadnjega kotička napolnjena vernikov.

Vse kaže na to, da bo treba cerkev že čez nekaj let povečati in dobiti našemu g. župniku še enega duha pomočnika. Zadnji čas se je sprožila med farani misel o ustanovitvi nove slovenske farne šole in gradbi novega župnišča. Da bi se ta misel res kmalu uresničila!

Minulo nedeljo dne 18. t. m. se je mudil v našem mestu Rev. Francis Ažbe, slovenski župnik iz Steelton, Pa. Tem povodom je obiskal našega g. župnika Rev. A. Sojarja in jebral v naši cerkvi sv. mašo ob 8ih zjutraj.

Rev. Ažbe je imel med sv. opravilom tudi lepo pridigo, ki je naredila na vse globok vtis.

Društvo sv. Jurja, Katoliških Borstnarjev bode priredilo **zadnje nedelje meseca junija** to je 27. svoj izlet ali "piknik" v prijaznih prostorih Čeha Josip Doležala na 3059 S. Central Park Ave. Chicago, Ill.

To vest naj vzamejo ostala c. slovenska lokalna društva na znanje pri prireditvi svojih letošnjih izletov.

Minulo nedeljo dne 18. t. m. se je vršilo pri mesečni seji društva "Zvon," štev. 70 J. S. K. J. srečkanje za zlato uro v korist društvene blagajne. Izrečana je bila številka 1306 katero je imel rojak Frank Retel, Chicago, Ill.

Velika stavka mizarjev.

Poročali smo že, da je zastavka minuli teden v Chicago približno 16.000 unijskih mizarjev, ker jim gospodarji niso hoteli odobriti nove plačilne lestvice, ki določa 70c plače na uro.

Ker so se pridružili mizarjem tudi razni drugi rokodelci stavbinske obrti, je vsled tega prizadetih okoli 50.000 delavcev raznih slojev, da popolnoma počiva stavbinsko delo v našem mestu. Računa se, da je bilo tukaj v gradbi

več poslopij, katera bi veljala približno 30 milijonov dolarjev.

Da se doseže sporazum med stavkarji in kontraktorji, je sklical guverner Dunne posebno državno posredovalno komisijo. V tej komisiji je zastopana naša država, delavci in tudi kontraktorji. Posvetovanje ali mirovno pogajanje se vrši tekoči teden v hotelu La Salle, Chicago, Ill. Trajalo bo nedvomno več dni. Guverner Dunne je mišljenja, naj bi obe stranki nekaj odnehali, da se pride do sporazuma.

Značilna je tabelica, katero je ta komisija preračunala glede izgube pri zaslužku mizarjev in dobička kontraktorjev, če bi bila stavka dobljena. Vsak unijski mizar bi imel v enem mesecu \$132.60 izgube vsled zaslužka; v dveh mesecih \$265.20; v treh mesecih \$397.80 v štirih mesecih \$530.40.

Ako bi bila stavka dobljena, bi imel vsak pogodbenik prvo leto \$122.40 koristi pri vsakem mizarju s 5c doklade na uro; s 7½c doklado bi znašala ta svota \$183.60 v drugem letu; tretji leto pa \$244.80 z 10c doklado na uro.

Napad pred cerkvijo.

Ko so se vračali minulo nedeljo, dne 18. t. m. ljudje iz cerkve sv. Viatorja na Addison cesti in Kedvale Ave, Chicago, Ill. se je pojavil nenkrat na stopnicah nek slaboumenž z zbrivtvo v roki. Razburjeni verniki so pričeli tekat na vse strani iz strahu pred zbesnelim neznanecem. Konec se je vendarle posrečilo nekaterim mozem, da so slaboumenža odvedli na policijo, ko je že zadal neki mladi ženski občutno rano v lica.

Napadalec George Kilsom, je baje ušel zadnje dni iz neke bolnišnice.

Posledice slabe družbe.

Družina William J. Boddija, stanujoča na 2343 W. Ohio St. Chicago, Ill. je izgubila dne 18. t. m. svojega najstarejšega, 19 letnega sina Franka na zelo tragičen način.

Označeni sin je bil izprva dober mladenič. Rad je hodil v cerkev in poslušal nauke svojih starišev. Konečno je pa zašel v slabo tovarišijo, ki ga je popolnoma izpridila; privadil se je polagoma pohajkovanja in tatvine.

Tako ga je v nedeljo zasačil policaj H. Baumgartner, ko je hotel sprijeni mladenič vlomiti v neko trgovino na 1722 W. Grand Ave. Ker se navedene ni hotel vstaviti na večkratni opomin policajca, ga je slednji na mestu ustrelil. Policija je aretirala še 3 druge mlade uzmoviče, ki so bili z Frank Boddijem v zvezi. Njegov oče zatrjuje, da se je sin izpridil po raznih bilijardnih igralnicah.

Začeli zopet z delom.

V velikih plavžih Illinois Steel Co. v So. Chicago se je dne 19. t. m. zopet pričelo z delom. Nad 1200 mož se je vrnilo na svoja stara mesta. V tovarni št. 1, kjer se izdelujejo tračnice se je pripetila pred nekaj tedni velika nesreča, ker se je razpočilo neko večje gonilno kolo, da je bilo pri tem več oseb poškodovanih. Za popravo tega stroja se je potrebovalo cel mesec dni.

Obsodba narodnega izdajalca.

Poljska narodna liga v Chicago je minuli teden postavila na sramotni oder svojega nekdanjega agilnega člana Stanislava Dangelna, lastnika nekega poljskega lista v Cleveland. O. ker je objavil nedavno nek narodno izdajalski članek v prilog Nemecev.

Dangel je postal vsled te obsodbe narodno mrtev, ker ga vsak Poljak obsoja za izdajalca domovine.

Pomenljivo je pri tem, ker ga je "Poljska podpora Jednote" tudi črtala iz svoje liste. Priznala ga je mrtvim ter mu bo izplačala \$900 smrtnine, smo, da ne bo njegovo ime več v imeniku te Jednote. Dangel je imel v Chicago tudi dobro idočo trgovino. Vsled goriznačene obsodbe je pa moral isto zapreti. Tako postopajo zavedni Poljaki s svojimi narodnimi izdajalci!

Čudna oporoka.

Pred kratkim v Chicago umrli zasebnik Mark Birmingham je v svoji oporoki določil, da naj se njegovo truplo seže in prah potrese okoli drevja stoječega pred Columbia univerzo v New Yorku. Večji del svojega bogastva je zapustil pokojnik raznim sorodnikom.

Vrl diplomat.

Slovenec po Zed. državah je gotovo še v živem spominu naše gore list bivši konzul v Denver, Colo, rojak Josip Goričar, rodom iz Spod. Štajerskega. Kasneje je opravljal tudi službo avstrijskega konzula v San Frisco. Cal. Za časa velike premogarske katastrofe v Primeru, Colo je Mr. Goričar veliko pripomogel družinam ponesrečencev glede poškodnine. Govoril je tudi pri skupnem pogrebu nesrečnih žrtev.

Po izbruhu evropske vojne ga je avstrijska vlada odpoklicala lansko leto v Berlin. Ondi je spoznal naš domoljubni g. Goričar, nakane nemške vlade glede sedanje vojne. To se mu je tako pristudilo, da se je zahvalil na svoji 16. letni avstrijski diplomatski službi. Sedaj se nahaja zopet v Zed. državah.

Predzadnje nedeljo, 11. t. m. je držal g. Goričar v dvorani na 1224 Milwaukee Ave, Chicago, Ill. govor zbranemu občinstvu ki sočustvuje z Belgijci. Povdarjal je iz zanesljivega vira, da je povzročil sedanje evropsko klanje samo nemški cesar. Avstrija in Turčija bodo primorani plačati veliko odškodnino za opustošeno Belgijo.

Mr Goričar bode ostal še nekaj dni v Chicago, kjer bode govoril o zunanjih vojnih razmerah in o ameriški trgovini z Rusijo in balkanskimi državami.

Ako bi se slučajno mudil naš narodni veljak Mr. Goričar, v kaki slovenski naselbini je naša sveta dolžnost, da ga sprejemo rojaki z objemom v svojo sredino.

Ameriške vesti.

Državna železnica v Alaski.

Washington, D. C., 19. aprila. Kongresna zbornica je dovolila \$38,000,000 kredita za nakup Alaske Northern železnice in za gradnjo novih prog po ondodnem premogarskem ozemlju.

To bode prva državna železnica v Zedinjenih državah.

Dovolj denarja.

Washington, D. C., 19. aprila. — Iz uradnih poročil 120 večjih Narodnih bank širom Združenih držav je posneti, da so znašale vloge teh bank koncem marca t. l. preko 13 milijard dolarjev. (\$13,758,396,903.)

Umestni zakon.

Albany, N. Y., 19. aprila. — Minulo soboto je podpisal guverner Whitman novi zakon, ki določa gotovo državo podporo ali pokojnino revnim materam s številnimi otroci. Za ta zakon oz. predlogo so se protogovale razne stranke več nego dve leti. Guverner je podpisal ta pokojninski zakon s sedmimi zlatimi peresi, koja je potem razdelil med prvobitne ideje.

V znamenju prosperitete.

Philadelphia, Pa. 19. aprila. Pennsylvania železnica bode dala v nekaj tednih popraviti v svojih delavnicah veliko število tovornih vozov in strojev za kar bode izdala 20 milijonov dolarjev. Naravno da bode potrebovala zato nekaj več delavcev.

Harry Thaw.

New York, N. Y. 19. aprila. Najvišje prizivno sodišče je določilo, da se ne sme znani morilec milijonar Harry Thaw vrniti več v državo New Hampshire in da se ga mora takoj oddati v norišnico Matteavan, odkoder je svoječasno ušel.

Nesrečna vožnja.

Arlington, N. J. 19. aprila. Blizu našega mesta se je smrtno ponesrečil večeraj Alfred T. Terhune, njegova soproga in sin, ko se je prevrnil na nekem klanecu s svojim avtomobilom.

Zdravstvena preiskava učiteljev.

New York, N. Y., 19. aprila. — Mestne šolske oblasti so izdale novo odredbo, da se morajo dati vsi učitelji in učiteljice mesta New York preiskati pri zdravnikih.

Učiteljske moči, ki bolehalo morda za jetiko se bode odstavilo, da se jetike ne zanese med šolsko mladino.

Oženjena šolarica.

Joliet, Ill., 19. aprila. — Komaj 14 let stara lepo izraščena italijanska deklica Jennie Catalini, ki obiskuje tuk. ljudsko šolo se bode v nekaj mesecih poročila z 21letnim Italijanom John Dekojem. V zakon so njeni stariši že privolili.

Deklica je morala šolski oblasti obljubiti, da bo redno obiskovala šolo še do 16. leta, čeravno se sedaj poroči.

Zavrača spomenik svojemu soprogu.

Albany, N. Y., 19. aprila. — Ker se namerava postaviti v tem mestu veliko spominsko ploščo z reliefom pok. generala Sheridanana — temu še živeča vdova Mrs. P. H. Sheridan odločno nasprotuje iz vzroka, ker baje ni osnutke na relifu podoben sliki pok. junaka iz zadnje državljanske vojne.

30,000 vreden konj poginil.

New York, N. Y., 19. aprila. — V Harry Paynejevi konjušnici v Brookdale je te dni poginila plemenska kobila "Bashti", kojoj so cenili na \$30,000. Mr. Whitney si je pridobil ž njo na raznih dirkah prve nagrade.

Povišanje plače.

New York, N. Y., 19. aprila. — Vsled obilnih naročil na smodnik in dobre kupčije je sklenila znana E. I. Dupont de Nemours Powder Co. povišati plačo vsem svojim delavcem in sicer za 20%.

Inozemske vesti.

Evropska vojna.

Neresnična vest o separatnem premirju.

Dunaj, Avstrija, 19. aprila. — Danes je prinesel oficijelni list "Fremdenblatt" uradno izjavo, da so vsa poročila o kakem separatnem premirju med Avstrijo in Rusijo izmišljena, ali neresnična. Avstrija še ni dosedaj storila niti najmanjšega koraka v tem oziru in ga tudi ne bo ker se hoče braniti do zadnjega, dokler ali častno ne zmaga ali častno ne — podleže.

Položai v Karpatih.

Dunaj, Avstrija, 19. aprila. — O položaju avstrijskih čet v Karpatih je izdalo vojno ministrstvo danes sledeče uradno poročilo: "V Karpatih so se vršili zadnje dni na nekaterih posameznih gozdnih točkah hudi spopadi z sovražnikom. Prodirajočo rusko infanterijo smo uspešno pognali nazaj z veliko izgubo nasprotnikov. Posrečilo se nam je zajeti 400 vojaških vjetnikov, samo v dolini Stry je padlo nam v roke 268 vjetnikov."

Dodatno k temu poročilu se še dostavlja: "Odkar se je pričelo bojevanje na naši severni meji, smo imeli zadnje dni velike uspehe, da smo prepodili sovražnika iz raznih pozicij. Pomniti je treba, da je bila to ena izmed najbolj vročih bitk kar jih pomeni svetovna zgodovina, kajti skupno število vojaštva obeh sil znaša nad 3½ milijone mož. Rusi so imeli pri tem občutne izgube. Skoro sleherni dan so odvedli številni ruski vojaški vlaki mnogo svojih ranjencev v razne kraje proti severu. Nekateri dni je bilo po 500 do 600 teh vlakov v prometu. Vojne bolnišnice in ambulančne postaje so prenapolnjene z žrtvami. Mnogo teh umre brez kake zdravniške pomoči. Vjeti ruski častniki sami priznavajo, da vlada med ruskimi ranjenci nered in veliko pomanjkanje."

Dunaj dobro utrjen.

London, Anglija, 19. aprila. — Nek vojni poročevalec lista "Times", ki se je pred kratkim vrnil semkaj naznanja, da sta mesta Dunaj in Budimpešta dobro utrjena pred vsakim napadom sovražnika.

Tako je na levem obrežju reke Donave blizu Dunaja več močnih utrdb in strelskih jarkov, opremljenih z električnim žičevjem pred morebitnim napadom sovražnika; istotako so tudi utrdili glavno mesto kraljevine Ogrske — Budimpešto. Te utrdbe so veljale erar 14 milijonov kron.

Neverjetna vest.

Rim, Italija, 19. aprila. — Ker se ni zamoglo doseči med Italijo in Avstrijo sporazuma glede vojne odškodnine, oziroma odstopa južne Tirolske Italiji, se je baje pričelo med obema vladama še enkratno pogajanje dokaj čudne propozicije.

Tu se govori, da naj bi Avstrija odstopila trentsko ozemlje papežu toliko časa, dokler ne mine vojska, šele zatem naj bi sv. oče izročil Trent italijanski vladi.

Rusko poročilo.

Petrograd, Rusija, 19. aprila. — Uradna ruska vojna poročila se glasijo danes sledeče: "Naše čete so se večeraj neopaževano približale z omrežjem zabarikadiranim sovražnim četam med taboriščem. Telepoč in Zuela. Posrečilo se jim je, da so prodrle dalje z bajonetnim naskokom, ter so vsled tega zavzele dve zelo važne višine. Mnogo sovražnih vjetnikov je nam padlo vsled tega v roke. Boji se še nadaljujejo.

Pri mestu Rostok se je sovražnik zaman trudil odbiti našo silo; istotako se mu je napad ponesrečil pri vasi Krospač. Žal da so v nekaterih mestih v Karpatih ceste in poti sedaj v jako slabem stanju. Sneg se je pričel topiti, da ovira mokrota in blato prevoz municije ter vojaštva proti sovražni smeri. Mnogo potokov in gorskih voda je sedaj prestopilo svoje bregove. To povzroča oviro, da naše čete ne morejo uspešno prodirati dalje.

Rusi bodo vstrajali.

Rim, Italija, 19. aprila. — Večrajnji list "Messaggero" je prinesel zanimiv članek izpod peresa ruskega profesorja Pavel N. Milukova, vodje konstitucionalistov

demokratske stranke v ruski dumi. Označeni profesor trdi, da je bila Rusija že pred leti pripravljena za vojno med Avstrijo.

In če bi trajala ta vojna tudi celo leto ali dve. Dosedanji uspehi Nemecev niso Rusije niti najmanj iznenadili ali oslabili. Dalje se navaja v tem članku, da so Rusi že davno nameravali razširiti svoje ozemlje ob Črnem morju in si prilastiti Carigrad s pomočjo Anglije in Francije.

Na vsak način bi morala pripasti ta velevažna balkanska strategična točka Rusom, kar bo zanj velevažnega pomena. V tem slučaju naj bi prevzela tudi Rusija ves otomanski kržavni dolg in naj bi se ji poleg tega dovolilo še 6 samostojnih vijaletov v Armeniji pod pokroviteljstvom Rusije. S tem ni se naj zadal Turčiji enkrat za vselej zadnje broo iz evropskega ozemlja. Da se vse to vresniči ali doseže, bodo Rusi vstrajali z vojno celo leto ali pa dve.

Vojna odškodnina.

Označeni profesor zatrjuje dalje, da naj bi se Srbiji dovolilo kot vojno odškodnino celo Bosno in Hercegovino in dalmatinsko ozemlje, južno od reke Narente.

Cela Galicija se ima priklopiti Rusiji ter naj se ji dovoli svojo posebno avtonomijo. Tudi Poljski naj bi se dovolilo popolno prostost glede vere, govora in samovlade. — Rusija je tudi pripravljena dati enakopravnost in prostost vsem židom. Glede Italije, navaja profesor Milukov, da naj odločno zahteva od Avstrije Trent, Trst, Pulj, od Turčije pa nekaj ozemlja v Mali Aziji.

Delovanje nemških aeroplanov

London, Anglija, 18. aprila. — Tekom zadnjih 24 ur se je vršilo obstreljevanje z zraka na razna angleška in francoska mesta.

Poroča se, da je priletelo nad ozemlje 12 nemških Zeppelinov in aeroplanov. Tako je bilo videti sovražni aeroplan nad mestom Ipswich, ki šteje 75,000 prebivalcev. V mesto Colchester je bilo vrženih iz zraka sedem bomb Zeppelinov so metali tudi bombe v angleško mesto Faversham, kjer se nahaja velika vladna smodnišnica; vendar se ni posrečilo sovražniku doseči svoj cilj.

Napad francoskih avijatikov.

Pariz, Francija, 18. aprila. — Večraj je napadlo več francoskih aeroplanov razna obmejna nemška mesta in sicer so se jim ti napadi dobro posrečili. Blizu mesta Leopoldshoe ob alzaški meji so naši avijatik vrgli na neko smodnišnico 10 bomb; na neko elektrarno pri Metz u pa 40 bomb; tako so tudi razdejali veliko zalogo smodnika blizu mesta Rottweil na Wuertemberskem.

Francoski avijatik ujet.

Berlin, Nemčija, 20. aprila. — Večraj se je posrečilo našim strelcem, da so zajeli nad nekimi flanderskim mestecem najboljšega francoskega zrakoplovec, poročnika Roland G. Garrosa, ker je zasledoval naše čete. Garros je bil prisiljen spustiti se na tla, ker je bil njegov aeroplan obstreljen.

Navedeni francoski poročnik je prizadel nemškijm zrakoplovom že veliko škode. Veljal je za najboljšega avijatika sedanje dobe, ker je preletel lansko leto Sredozemsko morje iz Pirejusa do Bizerte v 7 urah in 45 minutah. Ta razdalja znaša 558 milj.

Izgnan grški ministrski predsednik.

Pariz, Francija, 20. aprila. — Bivšega grškega ministrskega predsednika M. Venizelosa, ki se je bil zadnje dni sprl s kraljem vsled vojne bode grška vlada izgnala v inozemstvo. Sodi se, da bode bežal Venizelos v Zedinjene države.

Dopisi in društvene vesti.

Durango, Colo.

Spoštovano uredništvo:—

Rad bi Vam sporočil, kako se nam godi tukaj v Durango, Colorado okolici. Glede delavskih razmer se na morem in ne smem prav nič pohvaliti, ker je glede dela tukaj še slabše kot morda drugod po drugih krajih.

Res ni tukaj dosti ljudstva, — in vseno ni dobiti sedaj tu dela. Naša rudotopilnica prav slabo obratuje, tako je tudi v rudokopih. Skoro vsi rovi za premog počivajo; dela se k večjemu po 3 ali 4 dni na teden.

Rojakom torej nikakor ne svetujem hoditi semkaj za delom, ko se razmere kaj zboljšajo, bodem že v našem listu poročal.

S pozdravom do vseh članov in članic K. S. K. J.

M. Žonta,

Animas Forks, Colo.

Willard, Wis.

Iz urada dr. sv. Družine št. 136 K. S. K. J.

se naznanja članom omenjenega društva, kateri se niso udeležili zadnje seje dne 11. aprila, da je društvo sklenilo, da bodo imelo dve izvanredne seje. Prva dne 25. aprila in druga dne 9. maja. Začetek točno ob pol desetih uri predpoldne. Na teh zborovanjih se bodo setavljala društvena pravila za tisk. Vsak član se je pod kaznijo 50c dolžan vdeležiti teh sej; kajti sedaj bodo dana priložnost vsakemu članu znati kaj se bo delovalo v pravila, ker na poznejše oprekanje čez pravila se ne bo oziralo. Dalje se naznanja članom zgoraj omenjenega društva, kateri dolgujejo društvu na amentih za dva meseca ali več, in ki se še niso opravičili pri društvu, naj se zglasijo pri dr. tajniku najkasneje do dne 25. aprila, ker drugače se takorekoče sami suspendajo iz društva in K. S. K. Jednote.

Sobratiški pozdrav
Frank Perovšek, tajnik.

Burdine, Pa.

Iz urada društva sv. Jožefa št. 21. v Federal, Pa.

se naznanja vsem članom in članicam, da bodo imelo zgoraj omenjeno društvo skupno spoved in sv. obhajilo tretjo nedeljo po Veliki noči kot je bilo že poprej v navadi. Toraj se vrši spoved v soboto zvečer to je 24. aprila in 25. aprila zjutraj do prve sv. maše. Daritev sv. maše se prične ob 8 uri zjutraj. Tako je bilo sklenjeno na redni mesečni seji dne 14. maja tega leta. Opozarja se vse one članice (ice) stanujoče v bližini društvenega sedeža, da naj opravijo spoved v soboto večer to pa zato, da ne bodo preveč drena v nedeljo zjutraj, ker po navadi pridejo zjutraj največ k spovedi člani, ki so oddaljeni od društvenega sedeža, da naj opravijo velikonočne dolžnosti tako kot Jednotina pravila zahtevajo. Ako bi pa član (ica), zanezarjal (a) velikonočne dolžnosti, se bode pa postopalo z njimi po pravilih Jednote. (Glej člen 14, točka 121, stran 43, Jednotina pravila)

Opozarja se članice do bi se bolj marljivo vdeleževale društvenih sej in tako pripomogli bolj k napredku društva in s tem tudi pospešili društvene dohodke, da bi tudi bolj redno plačevali mesečni ament.

Z bratskim pozdravom
John Krek, tajnik.

Kansas City, Kans.

Dragi mi sobratje in sestre K. S. K. J.! Minuli so velikonočni prazniki in približala se nam je tako željno pričakovana vesela pomlad. Nekako dolgo se nam je to leto odmikala. Mogoče je čakala njega, na katerega tako željno in v nestrpnosti pričakuje svet, da bi se sklenil mir, ali ni ga mogla dočakati.

Tam v domovini, najlepši deželi na Kranjskem orje sedaj njivo mlada žena. Otožen je videti njen obraz. Četokrat se ozira proti cesti, po kateri se je odpeljal njen ljubljeni mož na vojsko. Zastonj se ozira, zastonj zdihuje za njim. Njega ni, ... njega od nikoder ni!

V zraku nad njo pa se vzdiguje škrlatni nebula, ki se vzdiguje, pevajoč svojo pesem. Zdi se, kakor da bi tolažil mlado ženo in

ji rekel: "Polaži se, in vdaž se v božjo voljo, ker ta vojska je morala priti. Preveč je bilo napačnih in sovraštva med narodi. Preveč materialistov, kateri imajo naravo za Boga, zato je Bog poslal to strašno vojsko med narode, da bodo spoznali, da edino On je stvarnik vsega vesolja, nebes in zemlje.

Dragi mi sobrat in sestra. Kakor sem rekel, pomlad je prišla tudi v našo novo domovino. Ali ne more se je niti izdaleka primerjati s pomladno lepoto v domovini; saj še pesnik poje, da: "Naših rož je lepši evet, čebelic naših sladši med!"

In vendar moramo biti naši novi domovini hvaležni, da nas je sprejela v svoje varstvo, osobito še v sedanjih časih, ker ne poznavo v naši stari domovini ne več pravice, Boga, postave in človekoljubja!

Trdno sem prepričan, da je za marsikateri ameriški Slovence blagovoljal isto uro, ko je prišel semkaj. Da se je na ta način izognil tugi in številnim solzam koje bi moral zunaj prestat v sedanjem resnem času.

Zatorej dragi mi rojaki! — Imejmo vseeno v vednem spominu našo starokrajsko rodno grudo! — A še bolj pa ljubimo in imejmo pri srcu našo novo svobodno domovino tukaj!

Ne pozabimo nikdar lepih nauk in besed naše matere na Slovenskem. Spoštujmo vero, narod in novo domovino in le na ta način bomo dospeli do našega zaželjenega cilja!

S pozdravom do celega članstva K. S. K. Jednote.

Peter Majerle Andrijanov,
tajnik dr. sv. Petra in
Pavla št. 38.

South Chicago, Ill.

Dragi sobrat urednik: — Dolgo sem pričakoval, da se bo zopet kak dopisnik iz So. Chicago oglašil v našem glasilu. Ker pa tega le ni bilo, hočem s temi vrsticami jaz nekoliko poročati, kako smo obhajali tukaj letošnje velikonočne praznike.

Glede dostojne opreme božjega groba v naši slovenski cerkvi sv. Jurja, ter sijajnosti cerkvenih obredov je zopet letos naša cerkev kakor druga leta prekosila vse druge v tem mestu.

Za to gre vsa čast in priznanje našemu marljivemu domačemu župniku Rev. Krašovicu. Ta se je namreč največ potrudil, da se je vse tako lepo izvršilo. Čast in hvala mu torej zato! Bog ga živi še mnogo let!

Dalje tudi ne smem prezreti našega vrliga društva Vitezov sv. Florjana št. 44 K. S. K. J. ki je tako vrlno in ponosno čuvalo božji grob v cerkvi. Castna straža pri božjem grobu je nastopila svojo službo na Veliki petek popoldne točno ob 3 uri, do 9 ure zvečer Ravnotako na Veliko soboto zvečer od 7 ure do 9. in v nedeljo zjutraj pri vstajenju našega Izveličarja.

Dolžnost me veže, da se na tem mestu uradno zahvaljujem kot društveni vodja Vitezov sv. Florjana št. 44 K. S. K. J. v prvi vrsti sobr. Antonu Pucelnu, prvemu vitezu, ker je tako redno menjaval straž in dalje se zahvaljujem tudi II. vitezu Martin Golobcu in vsem onim sobratom ki ste čuvali božji grob. Srčna Vam hvala vsem skupaj!

Povodom Vstajenja se je zbralo naše društvo na Veliko nedeljo točno ob pol osmi uri zjutraj v dr. prostorih J. Zabukoveca. Potem je korakalo društvo z godbo na čelu proti slov. cerkvi sv. Jurja. Vse se je izvršilo v najlepšem redu, za kar gre zahvala vsem navzočim sobratom društva! Bog Vas živi!

Pohvaliti moram tudi našega vrliga organista g. J. Smrekarja in njegove pevce, ki so nas ta dan tako iznenadili z lepo ubranim petjem. Dal Bog, da bi vsi prepevali še mnogo let veselo "Alelujo!"

S pozdravom do celega članstva K. S. K. J.

Frank Gorenz,

društveni vodja Vitezov sv. Florjana št. 44 K. S. K. J.

NAZNANILO.

Biwabik, Minn.

S tem naznanjam kot tajnik društva sv. Janeza Krstnika št. 13 K. S. K. J. Biwabik, Minn. vsem članom tega društva, da se

je pri naši zadnji redni mesečni seji 4. aprila sklenilo, da morajo vsi člani pripadajoči k temu društvu redno prihajati k mesečnim sejam.

Kdor izostane od 3 sej, bode plačal 25c kazni v društveno blagajno. Vsi člani kateri stanujejo sedem milj v okolici Biwabika, to je v Belegrade Location, Biwabik Location, Cincinnati Loc., dalje Pineville, ali Bengor, Aurora, Mc Kinley in na Gilbertu.

Torej so naprošeni cenjeni sobratje, da to društveno naznanilo in odredbo upoštevajo, in da prihajajo redno k sejam, da se ne bi nikomur krivica godila.

S sobr. pozdravom do vseh članov in članic K. S. K. J.

Math Tometz, tajnik.

NAZNANILO.

Barberton, Ohio.

Iz urada predsednice društva Srca Marijinega št. 111 K. S. K. J. v Barberton, O. se tem potom naznanja vsem članicam imenovanega društva, da bomo imele izvanredno sejo in sicer četrto nedeljo meseca aprila t. l. to je 25. aprila.

Seja se vrši v svrhu tega, da se pri društvu zapletene stvari spravijo v pravi tir in red.

Izvanredna seja se bode vršila v dvorani Ursule Dormiš. Začetek seje ob 2. popoldne. Torej ste naprošene članice, da se vse brez izjeme vdeležite te seje, ker bode več važnih zadev na dnevnem redu.

S pozdravom do vseh članic imenovanega društva.

Fannie Bertonce, predsednica.

Sheboygan, Wis.

Sobrat urednik: — Poročam Vam, da so se delavske razmere tukaj malo zboljšale a vendar še ne svetujem Slovence hoditi semkaj za kruhom ali zaslužkom. Najboljše je res, da se v takih slučajih obrne vsakdo prej na kakega izmed svojih znancev, ali prijateljev, da mu on preskrbi delo.

Tukaj so plače zelo nizke, radi tega ne rabimo pri nas grabelj, da bi spravljali tisočake na kup. Glede društev smo pa tu jako na dobrem mestu, imamo jih namreč 7 raznovrstnih. Nekatera društva so samostojna, druga pa spadajo k različnim Jednotam.

Zadnje dni smo pa ustanovili še Slovenski dramatični klub. Tukaj dosedaj nismo zamogli prirediti kake večje igre, ker smo imeli premajhen oder in glede slabih delavskih razmer. Cerkevni odbor ni bil zato, da bi se napravil večji novi oder. In mi smo se že učili in vadili znano krasno zgodovinsko igro "Divji lovec." Naš namen je bil, da bi to igro urizorili v kaki drugi dvorani, pa to bi bilo nevmestno. Zato smo se pa združili vsi igralci v eno misel in smo ustanovili nov Dramatični klub. Napravili smo tudi nov oder, na kateremu bomo igrali dne 25. aprila t. l. goroznačeno krasno igro "Divji lovec."

Cenjeni rojaki in rojakinje! pridite tedaj zadnje nedeljo 25. aprila v cerkveno dvorano. Pričetek igre je ob pol 8 uri zvečer. Vstop

nina znaša 25c za odraslo osebo; za otroke od 10. leta do 15. leta 10 centov.

Nikomur ne bo žal, kdor bo prišel gledat to prvo veliko slovensko gledališko igro, prirejeno v našem mestu. Igralci se bomo potrudili, da se bo nudila vsakemu cenj. gostu dobra zabava. Ze samo naš novi oder Vas bo zanimal ki ima krasne scenereje predstavljajoč naše divne gorenjske planine in gore.

Radi tega vabimo vsi igralci še enkrat vse Slovence in Slovenke iz našega mesta, da se te prireditve v obilnem številu vdeležijo.

K sklepu pozdravljam vse sobrate in sestre naše sl. Jednote.

Član Slov. Dramat. Kluba.

Iz Wyominga.

Po Wyomingu se prostirajo velike pečene planjave polne osata in grenkega pelina. Poraščene so te prerije z malo kot svila drobno zeleno travico, koder se pasejo velike črede ovej.

Vidijo se po nekaterih krajih tudi romantične skupine skalovitega hribovja poraščene z brinjo podobnimi cipresami. In vse to tvori glavni kras Wyominga.

Čez Wyo. teče reka Green River, znana vsled izvrstne pitne vode. Tu in tam je dobiti tudi že obdelane kmetije, a le blizo kake vode, da se lahko v poletnem času zemljo namaka. Ta država je bogata z rudninami posebno je tu dosti premoga.

Slovinci žive večinoma v mestu Rock Springs, ki je 4. največje mesto te države po zadnjem ljudskem štetju, menda ima okoli 6000 duš. Slovinci živi tukaj z okoli 100 vred do par tisoč. V Rock Springsu dela ponos naselbini krasni novi "Slovenski Dom." Grafi se tudi novo slovensko cerkev. Prilije iste je že postavljeno in porabno za bogočastje.

Na Veliko nedeljo letos so priredili tuk. slovenski diletantje znano veseligr "Anarhist". Igralci so tu vedno na dobrem glasu in dasi sem videl že večkrat to igro, se moram splošno izraziti, da vsa čast Rockspringskim fantom, ki so razmeroma dramatikci prve vrste.

Umevno je, da je tu vsakojakih društev in menda so tu zastopane skoraj vse naše številne podporne organizacije ali Jednote. Tudi K. S. K. J. ima tukaj dva društva.

Nekaj milj oddaljeno od tukaj so še druge manjše slovenske naselbine kakor: Diamondville, Cumberland, Kemmerer, Sublet i. dr.

Rojaki se ukvarjajo večinoma v premogokopih, več jih ima tudi gostilne in druge trgovine, nekateri izmed teh so precej imoviti. Dela se tu povsod le od 2 do 4 dni v tednu.

S pozdravom M. P.

Iz Utah.

Najbolj znamenito mesto države Utah je Salt Lake City ob svetovno znanem Slanem jezeru. Tu je tudi prestolnica mormonske verske sekte.

Mesto se prostira v krasni rav-

ni legi obdano krog in krog z visokimi hribi, od katerih se leskeče sneg ponekod celo leto.

V državi Utah živi do par tisoč Slovencev in to pa po sledečih naselbinah: Murray, Millvale, Birmingham, Tooele, Park City, Alta, Scofield, Winterquarters, Clearcreek, Sunnyside, Kenilworth, Black Hawk itd. Naši rojaki delajo po večin v premogovnikih. Dela se povsod prav slabo; zlasti samce ali neoženjene odslovljajo zadnje čase.

Salt Lake City, Utah je nekako centrala slovenskih naselbin v Utah. In semkaj prihajajo rojaki kaj radi ob gotovih prilikah in poslih kot n. pr. ob ženitovanjih dohajajo ali pridejo v edino tuk. katoliško škofijsko cerkev. Mnogokrat doleti tukaj komaj iz starega kraja došlo Slovence izvanredna čast, da jo poroči tu sam kat. škof tuk. cerkve, kar je v starem kraju običaj le v aristokratskih krogih, pri grofinjah, princezinjah itd.

Slovinci prihajajo v Salt Lake City tudi ob drugih prilikah, največkrat pa žal nevarno pobiti ali bolni, da se zdravijo v tuk. veliki bolnišnici.

Tako sem za časa mojega zadnjega potovanja po Utah obiskal v bolnišnici se nahajajočega člana K. S. K. J. rojaka Anton Koseca iz Sunnyside, Utah. Zlomilo mu je križ, da se revež že par let muči na bolniški postelji. Doma v starem kraju ima ženo in otroke v sedanjih žalostnih vojnih razmerah, mož pa tukaj na pol živ. — na pol mrtev! Le zaupanje v Boga mu daje tolažbo. Leži v St. Marks bolnišnici.

Istotako sem obiskal tudi rojaka Josip Pišlerja iz Rock Springsa Wyo., ki se nahaja v Holy Cross bolnišnici. Ima operirano koleno vlad neke bolesti ali dobljene poškodbe pri delu.

Država Utah je bogata z krasnimi sadonosnimi farmami; po hribih ali v ozemlju je pa skrito še polno dragocenih neizčrpanih rudnin kakor zlata, srebra, bakra, premoga itd.

S pozdravom M. P.

Lorain, Ohio, 15. aprila 1915.

NAZNANILO.

Članom društva sv. Cirila in Metoda št. 101 K. S. K. J. v Lorain, O., naznanjam, da se bodo sedanje seje vršile ob eni uri popoldne vsako prvo nedeljo v mesecu a ne več ob dveh, kakor dosedaj.

S bratskim pozdravom
J. Kumše, tajnik.

Bridgeport, Ohio.

Iz urada društva sv. Ane št. 123 K. S. K. J. v Bridgeport, O.

Naznanilo.

Tem potom naznanjam vsem članicam zgoraj omenjenega društva, da se je sklenilo pri naši zadnji redni seji dne 21. marca t. l., da bodo imelo društvo svojo skupno velikonočno spoved dne 24. aprila, to je v soboto popoldne in zvečer. Skupnega sv. obhajila se vdeležimo v nedeljo zjutraj dne 25. aprila 1915.

Vsaka članica si mora preskrbeti spovedni listek od duhovnika pri katerem je bila pri spovedi. S tem listkom se mora izkazati pri prih. društv. seji.

Članice na potnih listih mi morajo istotako poslati spovedne listke in to kakor hitro je mogoče, da se potem vsa zadeva uredi ter tako ugodni pravilom naše vrlje matere K. S. K. J.

Upajoča, da se bodo vse cenj. članice ravnale po sklepu te seje Vas s tem še enkrat prosim, da se v obilnem številu vdeležite omenjeni dan spovedi in sv. obhajila. S sesterskim pozdravom Vam udana

Marija Hoge, tajnica,

R. F. D. box 11½

Bridgeport, Ohio.

Joliet, Ill.

Cenjeni sobrat urednik:— V tem listu je bilo že poročano o naši veselici, ki se je imela vršiti dne 5. aprila t. l. In res moramo biti zadovoljne, ker se je ta plesna prireditev tako dobro obnesla. Omenjeni dan je bilo za mlade in stare mnogo zabave.

V prijetno dolžnost si torej štejem, da se na tem mestu v imenu odbora našega društva sv. Genevefe št. 108 K. S. K. J. lepo za hvaljujem cenj. vdeležnikom te veselice. Posebna hvala gre pa še onim vrlim možem in fantom, ki so nam pri prireditvi veselice ta-

ko neumorno pripomogli do zaželjenega uspeha! Hvala Vam torej vsem skupaj!

Poročam tudi žalostno novico, da je nam dne 17. marca nemila smrt pobrala iz naše srede našo sestro Johano Flajnik staro komaj 26 let. Bolehala je na leto dni in pol. Tukaj zapuša nevtolažljivega moža, in leto dni starega otroka.

Naše društvo ji je bilo v tolažbo ter v podporo za časa njene bolezn; istotako smo ji izkazale tudi dne 20. marca zadnje časti, da smo se polnoštevilno udeležile njenega pogreba. Društvo je na ročilo za pokoj njene duše sv. mašo, ter je položilo v znak sožalja venec na njeno krsto.

V takih in enakih slučajih se vidi kolike vrednosti so podpora društva. Zatorej cenj. rojakinje! Dekleta in žene! Pristopajte rade k našem podpornem društvu, kar Vam enkrat gotovo ne bo žal!

Prihodnja naša seja se vrši dne 2. majnika t. l. Na svidenje torej označeni dan!

Pozdrav vsemu članstvu K. S. K. J.

Marija Golobitsch,
predsednica društva

Springfield, Ill.

Naznanilo.

Članom društva sv. Barbare št. 74 K. S. K. J. v Springfield se tem potom naznanja, da bomo imeli skupno spoved na soboto zvečer, dne 24. aprila t. l. in skupno sv. obhajilo dne 25. aprila v nedeljo zjutraj pri 8 sv. maši.

Vsak družstvenik naj bode ob pol osmi uri v šolski dvorani, odkoder odkorakamo skupaj v cerkev.

Odbor društva sv.
Barbare št. 74 K. S. K. J.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Naročnik ??? Sharpsburg, Pa.

Če se že tako zanimate za red pri vašem društvu ukrenite pri društvu potrebne korake za to. Vaša pritožba brez podpisa je romala v — peč!

ROJAKI IN ROJAKINJE ŠIROK AMERIKE POZOR!

Sedaj pošiljam denar v staro domovino cenejše kot kedaj poprej:

10 Kron za	\$ 1.70
25 Kron za	\$ 4.25
50 Kron za	\$ 8.25
100 Kron za	\$ 16.40
200Kron za	\$ 32.75
250 Kron za	\$ 40.90
500 Kron	\$ 81.75
1000 Kron za	\$162.50

Poštšina je pri teh svotah že všteta.

Vsem onim, ki želite pomagati svojem v stari domovini, se sedaj nudi najlepša prilika. Krone so sedaj cenejše kakor kedaj preje in radi tega rojaki, podvizajte se sedaj ko je čas. Za točnost in poštenost jamčim s svojim lastnim premoženjem. Moje geslo je: Pomagati svojem tukaj, kakor tudi v stari domovini.

JOSIP SITAR,
slovenski trgovec in posestnik.
JOLIET, ILL.
805 N. Chicago, Street.

PETER CULIG

JAVNI NOTAR

1245 So. Santa Fé Avenue,
Pueblo, Colo.

Izdeluje vsakovrstne pravoveljne listine, spadajoče v notarsko stroko za Združene države in staro domovino.

(Ad. 4.21-7.21.15)

Farme na prodaj

Prodajam že obdelane farme v obsegu po 40, 80, 120 in 160 akrov. Cena akru od \$15 do \$25. Na razpolago imam, tudi gozdna zemljišča v manjši ali večji meri. Cena akru \$10 do \$15. Plača se nekaj takoj, ostanek pa na obroke. Milo obnebj, dobra zemlja, Slovinci sosedje. Pišite na:

M. L. MILNER,
DONIPHAN, MO.

Ad. 4—21 (1x)

Zahvala.

Podpisana se v lastnem imenu in imenu žalujočih otrok še enkrat prisrčno in lepo zahvaljujem vsem onim, ki so hodili obiskovat mojega bolnega, sedaj že pokojnega soproga g. AVGSTA POGLAJEN-A in so nas tolažili v težkih urah bridke preskušnje.

Iskreno zahvalo izrekam članom društva sv. Štefana št. 1. K. S. K. J., dr. "Zvon" št. 70 J. S. K. J., društvu sv. Jurja Katoliških Borstnarjev in podp. društvu "Slovenski Delavec," Modern Woodmen of America za njih pozornost in točen obisk rajnika, osobito pa še izrekam zahvalo rojaku Ivan Štefančič-u, Josip Perkotu, Math Grillu in Ivan Zveziču.

Nikdar nisem mislila, da bodo tuk. rojaki izkazali mojemu pokojnemu soprogu toliko časti ob njegovi preselitvi v boljše in večno domovino!

Prisrčna hvala trej vsem posameznim darovalcem vencev, dalje sl. K. S. K. J. in raznim društvom! Osobito pa izrekam lepo hvalo našemu cerkvenemu pevskeemu zboru za ginljive žalostinke pokojniku v cerkvi. Istotako tudi najlepša zahvala vsem vdeležencem pri tako krasno prirejenem pogrebu. Bog Vam plačaj to stotero! Bodi ohranjen pokojniku blag spomin. R. I. P.

Chicago, Ill., dne 15. aprila 1915.

Žalujoča soproga: Johana Poglajen, z otroci.

Silke iz vojne.

Tolažba žalostnim materam.

Ob začetku vojske je edini sin neke dobre nemške katoliške vdove šel v boj na zahodno bojišče. Pri slovesu je mati obesila svoje-mu edinemu sinu okrog vrata blagoslovljeno svetinjico Matere božje in ga je prav prisrčno priporočila varstvu Brezmadežne. Da je mati noč in dan zelo veliko molila za svojega sina, pač ni treba omeniti. Dolgo časa je dobivala mati z bojišča le samo ugodna poročila. V začetku meseca novembra, pa je prejela mati uradno obvestilo, da je njen sin na bojišču umrl junakaške smrti. Lahko si mislimo, kako žalost in bolečino je ta bridka novica prizadela ljubečemu sreću matere. Tudi se ji ne sme preveč šteti v zlo, če se je v njeni globoki žalosti nje večkrat lotila skušnjava: "Tako torej vse moje ljubljive niso nič pomagale in blagoslovljena svetinjica tudi ni mogla obvarovati mojega sina pred tako grozno smrt." V sredi med prvimi dnevi žalovanja pa je prejela mati pismo od divizijskega župnika, v katerem ji natančneje poroča o smrti njenega sina. Pismo je žalujoče matere napolnilo s tolažbo in ob enem z veseljem. Glavna vsebina pisma je: "Cenjena gospa! Da je padel Vaš sin junakaške smrti na bojišču, Vam je že znano. Gotovo Vas bo veselilo izvedeti od mene, da je Vaš sin umrl zelo dobro. Videl sem ga težko ranjenega in nezavestnega ležati na bojišču. Ker ni dal nobenega znamenja več, hotel sem iti dalje, ker nisem za gotovo vedel, ali je katoličan. Odprl sem njegovo obleko na prsni in v svoje veliko veselje sem zagledal svetinjico Brezmadežne. Sedaj sem sklenil ostati pri ranjencu. Hvala Bogu, da sem to storil! Ko sem ga ljubeznjivo okrepčal in mu boljše postljal, je plemeniti mož odprl oči. Kako je bil vesel, ko je videl pri sebi duhovnika. Mogel sem mu dobro podeliti svete zakramente in sem bil priča njegove blažene smrti. Svetinjica in gotovo tudi Vaša molitev sta izprosile Vašemu ljubemu sinu nečvečjo milost za nas ljudi — milost srečne zadnje ure." Tako je glasilno pismo. Od tega časa je mati popolnoma potolažena in prenaša svoje težko trpljenje s krščansko potrpežljivostjo in z udanostjo v božjo voljo.

Savinjčan opisuje vojne dogodke.

Pionir Matevž Omladič iz Braslovč piše dne 27. januarja iz bolnišnice v Tešinu v Šleziji svojim domačim:

Dragi! Ker imam priložnost, naj Vam popišem v kratkih besedah, kako se mi je godilo v Galiciji. Po štiridnevni trudopolni marših skoraj brez menaže in počitka, smo prišli dne 26. avgusta popoldan v boj, kjer smo takoj prešli ognjeni krst. Od 27. avgusta do 1. septembra smo bili neprenehoma v boju, ki je bil vse drugo kakor boj. Zemlja se je tresla od topov in pušk, krogle so žvižgale gostejše, kot dež in še danes me treso, ko se spomnim na dneve od 27. avgusta do 1. septembra. Kajti dasiravno smodnik nima dima, vendar je bilo obnebeje pokrito daleč kamor je oko seglo s sivo nepredirno meglo. Še danes, ko to premisslujem, se mi zdi kot čudež, da nas je ostalo še toliko živih. Da, božja roka nas je varovala. Posebno dne 27. avgusta je bilo to očitno. Naš 4. voj je dobil namreč nalogo napraviti na griču, za katerim je bila naša artilerija, nekaj utrdb. Ker so bile naše postojanke izborne, je seveda sovražnik skušal na vsak način pregnati našo baterijo. In v tem dežju granat in šrapnelov smo se spravili na delo. Navzlic vsej hladnokrvnosti so nas vendar primorali, da smo za kakke pol ure prenehali z delom ter se pomaknili za grič. Ko je ogenj malo ponehal, smo se plazili drug za drugim po vseh štirih, oboževani s puško in lopato, v začetku utrdb. Pa komaj zapusti zadnji naše skrivališče, vreže težka granata ravno na mesto, kjer je naš voj trenotek popreje počival. Samo par trenutkov popreje in od 52 mož bi se nobeden ne vrnil več živ nazaj. Jama, ki jo je granata izkopala, je bila skoro 3 metre globoka in 4 do 5 metrov široka. In takih slučajev bi Vam naštel na stotine. So dnevi, v katerih ni minute, da bi ne gledali smrti v oči. No, pa smo se že navadili, če nam poka nad glavami, vseeno ka-

dim mirno tobak kot bi bil doma. Tako tudi dne 26. oktobra. Šli smo prostovoljno en četovodja, korporal in jaz v vas, V. razstreliti stari most, ki je bil že napol razdrt, samo joki so še stali. Omenim naj, da je bil na drugi strani sovražnik utrjen, in na tej strani pa naši. Vas je do tal požgana; izmed 200 hiš je samo še cerkev, farovž in šola. Ker smo morali pa še čakati, smo se nastanili v šoli, še močnem poslopju, kjer je bilo poveljstvo dveh bataljonov in infanterije. Noč je bila mirna, a ne tako naslednji dan. Ob 11. uri, ko sem ravno kahal krompir in drugi igrali karte, vreže naenkrat granata v streho šole, druga v sobo, v ogel, od spredaj in od zadaj, a čudo, v kuhinjo nobena, tudi ranjen ni bil nihče. Ko smo prišli ven, smo videli šolo skoro brez strehe in celo, zapadno stran v razsulu. Da sem krompir pustil in drugi karte, se razume. In tako se nam godi neprenehoma. So tedni, da nam ničesar ne manjka; so pa tudi tedni, ko nič ne jemo. In takrat se začne tekanje za krompirjem, samo, če smo toliko srečni, da lahko vsaj na noč pridemo do kake hiše. Soli in zabele ne poznamo. Da, lakota, dovolj sem te že prestal! Po pravici pravijo, da je lakota najboljši kuhar. Kako rad kuham, samo, če kaj imam! Pa tudi gledajo naši krušnjaki, kot bi sam špeh v njih nosili! O, ko bi me videli kako izgledam sedaj! Zdrav sem bil tudi zmiraj, tako, da še nikdar, niti enkrat se nisem prehladil. Pa tudi Boga hvalim zato. S tistim, kar se mi je poslalo, namreč srajce je pa tako. Dne 31. dec., ko sem se marod naznanil, nisem mogel do voza, kjer so bili zavoji, sem pa Lovretovemu Anzu naročil, naj on prevzame zavoj, če me pa ne bo nazaj, naj pa sam porabi. Pač nimam sreče v tem pogledu. Tudi za Božič nisem nič dobil, ker sem šel v bolnišnico. K stotniki še ni prišlo, v bolnišnici so pa že razdelili. No, pa nič ne de, sem se že navadil pomanjkanja. Vi trpite doma, a mi tukaj. Naša dolžnost je, da vstrajamo do konca, čeprav izpostavljamo svoje življenje. Zmaga mora biti naša in tudi bo! To upanje imamo vsi. Oh, ko bi vedeli, s kako hrabrostjo se bojujemo celo naši stari črnovojniki! O Slovenceh in o Hrvatih gre glas, da so najbolj vstrajni in junaki avstrijske armade! Kjer Slovence udari, se vse zdrobi, kamor Slovence nameri, gotovo zadene. Bodite srečni v domovini! Pozdrave!

USODA ŠTIRIH PRIJATELJEV.

Franc Nemeč, doma od Sv. Jurja ob Ščavnici, ki je služil pri 26. domobranskem pešpolku na severnem bojišču je pisal dne 14. februarja iz bolnišnice v Besterebamja:

Celih 6 mesecev smo bili 4 prijatelji skupaj ter se vojskovali proti sovražniku. Veliko smo prestali. Ti štirje prijatelji smo bili: korporal Franc Šegula, Franc Perko iz Kapele, Karl Rep od Male Nedelje in Franc Nemeč od Sv. Jurja ob Ščavnici. Bilo je dne 26. januarja. Pričakovali smo sovražnika. Predpoldne ob 10. uri zagledamo v celih bojnih vrstah sovražnika korakati proti nam. Naša četa počaka, da se nam Rusi približajo. a 800 korakov zaenemo z mrtvaško uro. Rusi so padali, kakor bi žel žito z veliko koso. Kar slišim vpiti zraven mene Franca Perko "Jezus, Marija!" Dobil je dum-dum-kroglo ter obležal takoj mrtev. Tovariš K. Rep vpraša: "Ali je prijatelj Perko mrtev?" Odgovorim mu: "Da." V tem trenutku je dobil Rep kroglo v grlo ter je izdihnil v 6 minutah. Jaz jima naredim grob med padanjem krogel ter zasadiam grob mojima padlima tovarišema križ. Poslovil sem se od groba v molitvi. Tri dni za tem me zadene sovražna dum-dum-krogla v levo roko ter me težko rani. Ležim v bolnišnici na Ogrskem. Blaga žena K. Repa in dobri stariši Fr. Perko bodite potolaženi! Franc Nemeč.

Legar.

To skupno ime dajemo trem boleznim ki pa so tako po svojem izvoru, kakor po svojih znakih in po svojem poteku dokaj različne.

Trebušni legar (typhus abdominalis) je pri nas pač najbolj poznani izmed treh bolezn. O pegastem legarju (typhus petechi-

alis) smo alihali zlasti mnogo v sodanjem vojnem času, sedaj nas pa opozarjajo zdravniški krogi še na) tretjo vrsto, ponavljajočo se mrzlico (febris recurrens).

Namen teh besed nikakor ni, podati občinstvu poduk o zdravljenju teh bolezn, pomotno bi bilo tudi, če bi hotel kdo iskati v teh vrstah pripomoček za nedvomno spoznanje teh bolezn, pač pa je naš namen opozoriti širše kroge na gotove znake te bolezn, da vedo ob pravem času poklicati zdravnika in s tem preprečiti veliko nevarnost za cele kraje.

Trebušni legar povzroča posebne vrste bacila (baccillus typhi abdominalis), ki se nahaja v krvi, izločkih in izmečkih bolnika. Strup izločkov teh bacilov se nahaja pred vsem v limfatičnem sistemu črevesa pa tudi v bronhijah in drugod. Začetkom obolenja so gotove žleze v črevesu zatekle, pozneje razjedajo te žleze in zapuščajo v črevesu bule (takozvane tifozne bule) ki celo lahko predro črevo. Če se pa bule zacelijo, nastanejo na njih mestu brazgotine.

Dožene se trebušni legar najlože na ta način, da se konstatira navzočnost zgoraj omenjenih bacilov, kar se zopet najlože zgodi v 2. in 3. tednu obolenja. Takrat je nevarnost prenosa na drugega človeka tudi največja. Bolniki tožijo, da jih glava silno boli, jezik ima proti koncu prvega tedna obolenja na svojem sprednjem koncu rdeč trikot z dobro vidnim rdečim robom, bolniki so zelo žejni. Vedno imajo bolni močan katar sopil, pogosto se pridruži bolezn tudi pljučnica ali rebernica. Začetek legarja se pokaže navadno v splošni pobitosti, hrana ne tekne, bolni spi nemirno, glava ga boli, večsah ga napade omotica, bole ga udi, morda mu priteče tudi kri iz nosa. Kmalu se pokaže vročica, ki naraste že prvi teden do 40 stopinj. Bolnemu se začne blesti. Trebuh je navadno že prve dni nekoliko napihnjnjen ter boli če ga močneje pritiskamo, zlasti na desni strani. Zdravnik sliši pri takem pritiskanju tudi prav karakteristično grgranje v črevesu. Od 7. do 9. dneva se pokažejo na trebuhu in prstih posamezne, kakor leča velike rdeče pike, ki izginejo, če pritiske na nje, se pa kmalu zopet pokažejo. Telesna temperatura je vedno visoka, zvečer višja, kakor jutraj. Žila bije po 90 do 100 krat v minuti. V drugem tednu obolenja je bolnik že zelo izpremenjen. Bolnik ne more več pravilno misliti, obraz dobi neumen izraz, nič ne spravi bolnika iz apatičnosti, pojavlja se dremavica, bolni leže nepremično na hrbtu, odpadki gredo pod nje. Le večsah spregovore kako nerazumljivo besedo ali pa segajo z rokama v zrak, kakor bi tam kaj pobirali. Drugi bolniki so zelo nemirni, se premetavajo po postelji, skušajo vstati in se razgaljajo, celo napade besnosti je opazovati. Skoraj vedno v drugem tednu obolenja izločajo bolniki po 3 do 4krat, odpadki so voeden in navadno rumeni, dočim so bili bolniki v prvem tednu navadno zaprti. Dihanje je hitro in navadno površno, lica modrikasta, oči napol zaprte. Čeljust, zobje in jezik so črnkasto prevlečeni, sapa smrdi. Trebuh je močno napiet. Tudi rdeče pike na telesu so se pomnožile. Zvečer znaša vročina pogosto 40 stopinj do 41.5 stopinj. Žila utripa do 120krat. Tretji teden je dosegla bolezen vrhunec. Bolnik je nesprenljiv za zunanje vtiske. Napihnjnost trebuha se večja, tudi rdeče pike so se pomnožile. Če se obrne bolniku na bolje, pade koncem tretjega tedna temperatura in počasi se bolniku vrača zdravje. Večsah pa se pojavljajo druge bolezn kot posledica legarja ali pa se odprone bule v črevesu ter bolnik kmalu nato umre. Seveda poteka legar pri raznih ljudeh popolnoma različno. Izmed bolezn, ki se pojavljajo po prestatem legarju je omeniti pljučnico, rebernico, vnetje ledie in druge. Umrljivost je bila svoj čas precej velika, danes umre komaj vsak deseti za to boleznijo.

Dober svet, ali dobra beseda je šestokrat zlatá vredna.

Nikdar ne moreš doseči prave sreče popreje, — če ne osrečuješ tudi drugih.

Imej vedno v spominu ali mislih dobra dela drugih. Na lastna pa pozabi.

se mnogo mleka, krepke juhe z jajci, vino, konjak. Po zdravniškem naročilu se smejo bolniki kopati tudi na poseben način. Zlasti je paziti pri okrevajočih na hrano in še dolgo ko že ozdraveli, ne smejo dobiti rekonvalescentni težke hrane. Najboljša je napol tekoča hrana.

Da se obranimo legarja je treba paziti zlasti, da pitna voda ni onesnažena, skrbno se varujmo vsakega dotika z ljudmi in predmeti, ki so prišli v dotiko s kakim za legarjem bolnim. Tudi varstveno cepljenje je priporočljivo.

Pegasti legar so označevali kot "dokaz človeške bede." Prej se je mislilo, da se razširja te vrste leagr, tudi vojni legar ali lazaretna vročica imenovan, po zraku. Sedaj pa so prišli do spoznanja, da prenašajo kal bolezn uši. Zelo dvomljivo je, ali prenašajo bolezen tudi bolhe. Navadno popade bolezen odrasle ljudi, redko otroke in starce. Žal povzročitelj bolezn še ni znan.

Ko popade bolezen človeka, ga začne tresti mrzlica, bolni se čuti pobitega, glavobol pa ni ravno posebno hud, pač nastopajo omotice, brni mu v ušesih, nahod se ponavlja in pojavlja se tudi vnetje goltanca. Bolniki so navadno apatični. Tretji do peti dan se pokažejo na celem telesu razen na dlani in na obrazu kakor leča velike pike. Te pike dobe čez nekaj dni v globojših partijah kože podplutbe. Če pritisemo s prstom na nje, ne izginejo popolnoma, sredina ostane. Drugi teden je dosegla bolezen vrhunec. Če ozdrave bolniki, se to zgodi mnogo hitreje, kakor pri trebušnem legarju. Umrljivost znaša do 20 odstotkov pri primerni skrbnosti.

Razloča se ta bolezen od trebušnega legarja v temle: 1. Glavobol se navadno ne pojavi, 2. bolnika bole udi in križ, 3. obraz je zabrekel in rdeč, 4. na jeziku ni spoznati motenja, 5. pike na telesu s karakteristične vsled podplutb, 6. bolezen se pojavi hipno, 7. rekonvalescenti niso hudo shušjali, 8. pegasti legar je silno nalezljiv, pojavlja se nepričakovano na raznih krajih, zlasti med revnejšim prebivalstvom.

Bolezen širijo uši, in sicer uši v obleki. Zato je strogo paziti na snažnost. Uš je zelo občutljiva proti gorkoti, že gorkota 35 stopinj C jo umori. Zato je desinfekcija s paro zelo umestna. Proti ušem se uporabljajo eterična olja, n. pr. 70 delov 96% alkohola in 30 delov janežvega olja. Pri namazanju telesa je paziti, ker se lahko napravijo mozoli in je škodljivo za ledice. Bolje je pokropiti obleko. Tudi z benicinom se pokonečajo uši. Popolnoma brez dvoma pa še ni dognano, ali se bolezen ne razširja še na drug način, morda pri kašljanju ali kihanju.

Febris recurrens nastopa tudi epidemično. Vzrok so gotovi mikroskopični organizmi v krvi, Spirochaeta Obermeieri.

Bolezen se prične s hudo vročico do 40 stopinj in več, ki traja več dni ter naenkrat preneha. Čez nekaj dni se vročica ponovi. Bolniki so zelo pobiti, bolji jih muskulatura zlasti v mečah, vranica in jetra sta zatekli, bolniki se močno pote. Če bolniki močno onemorejo, pri visoki vročini, zlatenici, hudih bolečinah se zviša umrljivost pri tem takozvanem bilioznem tifoidu na 50 do 70% dočim za tifozno vročico umre do 5% obolelih. Trikrat do štirikrat se ponove napadi, potem se stanje bolniku izboljša.

To vrsto legarja je spoznati z vso gotovostjo navadno le s preiskavo krvi, pri čemer je treba skrajne previdnosti, ker prodra majhni organizmi v krvi celo skozi kožo.

Tudi to bolezen širijo uši, ter se varujemo proti tej bolezn na enak način, kakor proti pegastemu legarju.

Največje važnosti pa je, da se v vsakem sumljivem slučaju odstranijo bolniki od družine in da domači nemudoma pokličejo zdravnika.

S. N.

Dober svet, ali dobra beseda je šestokrat zlatá vredna.

Nikdar ne moreš doseči prave sreče popreje, — če ne osrečuješ tudi drugih.

Imej vedno v spominu ali mislih dobra dela drugih. Na lastna pa pozabi.

Denar naložen pri nas je varno shranjen.

Priporočamo se Slovincem, da ulagajo denar pri nas bodisi na šekovni ali obrestni račun in jim zagotovimo vaelej kulantno postrežbo.

Plaćujemo po 3% obresti na denar uložen na obrestni račun.

Mi podpiramo Slovence in se torej tudi priporočamo njihovi naklonjenosti. Pri nas lahko nalagate denar če živite v Jolietu ali pa v katerem drugem kraju Zdr. drž. Dva člana K. S. K. Jednote sta naša dolgoletna uslužbenca: g. Jos. Dunda, predsednik nadzornega odbora K. S. K. J. in g. Jos. F. Skrinar.

Naša banka je pod nadzorstvom vlade Združenih držav.

Posiljamo denar v staro domovino zanesljivo in po najnižjem kursu. Oddajamo v najem varnostne škrinjice po \$3.00 na leto za shranjenje vrednostnih papirjev in listin, kjer so vedno varne pred ognjem in tatvino. Izdajamo menjice na vse kraje.

Poslopje, v katerem so naši uradi je lastnina te banke. Naša banka je depozitni urad za mesto Joliet, za okraj Will, za državo Illinois in za vlado Združenih držav.

The Joliet National Bank

JOLIET, ILLINOIS

Kapital \$150,000. Rezervni sklad \$300,000.

Domača naravna ohlaska vina kakor Delaware, Catawba, Ives in Concord prodaja Josip Svete 1780-52 E. 28th Street, Lorain, Ohio.

Concord rdeče vino:		Catawba belo vino:	
Sod, 6 gal.	\$ 5.50	Sod, 6 gal.	\$ 7.00
Sod, 10 gal.	8.00	Sod, 10 gal.	11.00
Sod, 25 gal.	18.50	Sod, 25 gal.	24.00
Sod, 50 gal.	30.00	Sod, 50 gal.	42.00
Delaware belo vino, sod, 10 galonov, \$13.00.		Sod 25 galonov \$26.00.	
Sod 50 galonov, \$50.00.			

Pri vseh teh cenah je Vojni Davek že uračunan. Vina so popolnoma naravna, kar jamčim. Naročilo je pridejati denar ali Money Order.

3 pristne pijače, 2 zdravilne.

Pozor slovenski gostilničarji!

Tukaj se Vam nudi prilika, da si prihranite denar, ako kupite od tvrčke A. HORWAT. To pa radi tega, ker jaz ne plačujem dragih agentov ali "managerjev" in opravljam sam vse pose.

Moje tvrčka je prva in edina samostojna tvrčka, ki importira iz Kranjskega: brinjevec, tropinovec in silvovok. Pomnite, da so v resnici samo one pijače pristne, ki nosijo na steklenici napis: "IMPORTED". Tudi izdelujem iz kranjskih zelišč Grenko Vino in Kranjski Grenec (Bitters), te vrste pijače so najbolj zdravilne, kolikor jih je bilo še kdaj na trgu. Prodajam samo na debelo. Pišite po cenik.

A. HORWAT, 600 N. Chicago St., Joliet, Ill.

Pozor krajevna društva K. S. K. J.

Kadar potrebujete nova društvena pravila, pisna ali kovrta, vstopnice za razne veslice ali druge tiskovine, obrnite se tudi na:

Narodno Tiskarno

2146-2150 BLUE ISLAND AVE. CHICAGO, ILLINOIS

Ta Vam bode izvršila vse tiskovine v najboljši zadovoljnost glede cene in ličnega dela. Pri nas je vse osobje unjsko. Imamo tudi Slovence zaposlene.—Osobito Vam priporočamo zelo pripravne in prikladne "Vplačilne knjižice" za člane, ali članice, katere rabijo tejnikli ali blagajnikli pri mesečnih sejah. Te knjižice so sestavljene zelo praktično za vsako društvo. Imajo posebno razdelbo vplačevanj in potrdila za 10 ali 20 let. Razdelba asmentov je narejena na posebni tabelici in na podlagi "National Fraternal Congress Rate". Knjižice so tiskane ali narejene v malem šepnem formatu in so trdo vezane. Pišite po vzorec, kojega Vam doposljemo takoj brezplačno.

Opomba: V naši tiskarni se tiska "Glasilo K. S. K. Jednote."

GROCERIJA IN MESNICA

ZALOGA KUHNISKEGA IN NAMIZNEGA ORODJA.

Na razpolago imam vedno najboljše vrste grocerijske blago: raznovrstno sveže in suho meso, domače krvavice, suhe kranjske ter raznovrstne druge klobase po najnižjih cenah.

Kranjske suhe klobase domačega izdelka, čiste ter sveže, razpoliljam na vse kraje. Pišite po cene teh.

JOSEPH SITAR, 801-3-5 N. Chicago Str, Joliet, Ill.

TELEFON: CANAL 2910

Frank Banich

West 22nd St. vokal South Lincoln St.

(nasproti slovenske cerkve)

CHICAGO, ILL.

NAJVEČJA SLOVENSKA PRODAJALNA VSAKOVSTNEGA GROCERIJSKEGA BLAGA NA DROBNO IN DEBELO.

V zalogi imam posebne stvari ali pridelke, katere naš narod dobro pozna še iz starega kraja in jih rad kupuje. — Pri meni dobite po niskih cenah vsakovrstne jestvine. Naročila razvašam odjemalcem po mestu na dom; sunaj mesta jih pa pošiljam po ekspresu.

Priporočam se osobito Slovincem in Hrvatom. "Dobro blago po zmernih cenah! te je moje geslo.

"GLASILO K. S. K. JEDNOTE"

Ishaja vsako sredo.

Lastnina Kranjsko-Slovenske Katoliške
Jednote v Združenih državah
ameriških.Uredništvo in upravljalstvo:
1951 West 22nd Place, Chicago, Ill.
Telefon: Canal 2487.

Naročnina:

Za štano, na leto.....\$0.60
Za pošilane.....\$1.00
Za inozemstvo.....\$1.50OFFICIAL ORGAN
of the
GRAND CARNIOLIAN SLOVENIAN
CATHOLIC UNION
of the
UNITED STATES OF AMERICA.

Issued every Wednesday.

Owned by the Grand Carniolian Slo-
venian Catholic Union of the
United States of America.

OFFICE:

1951 West 22nd Place, Chicago, Ill.
Phone: Canal 2487.

Subscription rate:

For Members, per year.....\$0.60
For Nonmembers.....\$1.00
For Foreign Countries.....\$1.50

31

Ameriško časopisje o
svetovni vojni.

Odkar je izbruhnila krvava svetovna vojna v Evropi, smo postali tudi mi ameriški Slovenci deloma odcepljeni ali odsekani v stiku z našo staro odmovino.

Potovanje na Slovensko in naravno je popolnoma prenehalo poleg tega pa še brani našim dragim onstran oceana stroga avstrijska cenzura pisati med svet o zunanem vojnem položaju. Vsako pisemce ali dopisnica roma po več tednov semkaj, ko ga je vojaška oblast prejela strogo pregledala. Vsako se je o tem morda že sam prepričal. Naši sorodniki zunaj bi nam radi bolj obširno pisali, pa ne smejo.

Kakor drugi inozemci, tako smo torej tudi mi navezani samo na vojna poročila ameriškega časopisja, ki pa zavzema v tem slučaju jako čudno stališče. Smelo bi trditi človek, da delajo razni večji ameriški listi s sedanjo vojno samo velike dobičke potom velike reklame ali bombastičnih novic. To je pa povsem naravna stvar. Vsak večji list ima zunaj svoje časnikarsko agenturo, ali posebnega vojnega poročevalca. Ti delajo radi običajno, ali navadno iz muhe celega — bika, samo da je poročilo bolj zanimivo, ali interesantno.

Ko bi bil človek sproti sešteval število avstrijskih žrtev v sedanji vojni, — bi ne bilo morda danes v Avstro-Ogrski ne ene moške osebe več! Kar pa 200.000 mož nankrat ujetih! 50.000 padlih itd. In take novice je čitatelj teden za tednom. Ameriško časopisje je s svojim peresom porazilo tudi že več milijonov Nemcev in vendar znaša skupno število ujetnikov ranjenih ter ubitih menda samo en milijon!

Najbolj zanimiva so pa vojna poročila ameriških listov tedaj, ko poročajo v en in tisti izdaji, da sta oba sovražnika zmagala na en in isti dan, na eni in isti točki! To je naravnost nemogoče. Zmagovalec ne more biti premagan, tako tudi ne more premagana armada zmagati! Iz vsega tega se torej učimo, da niso taka poročila verodostojna. Če že zunanje časopisje ne sme pisati vsega o vojnem položaju, kako zamore baš ameriški vojni poročevalci, kar nanekrat preštetni na en dan število padlih? Tudi zanj velja zunanja vojaška cenzura. Saj vendar oblasti vsako pismo, namenjeno v inozemstvo, pregledajo. Iz Avstrije ali Nemčije se pa semkaj naravnost sploh ne more brzojaviti; in to še celo naravnost iz fronte!

Niti naši rojaki v stari domovini ne vedo o natančnem položaju vojne in menda tudi ne bodo nikdar izvedeli o glavnih stvareh, ker iste vlada prikriva sama zase, da se ljudstvo preveč ne razburja.

Teško je torej tukajšnjim slovenskim listom pisati o zunanji vojni tako, da bi bila poročila povsem resnična, da bi se vsem čitateljem ugodilo! Vsak list se ozira le na vojna poročila ameriškega časopisja!

Iz neke večje slovenske naselbine nam je došla minule dni pritožba, da pišemo premalo v prilogi Avstrije! Radi verujemo tolikoštevilnim našim čitateljem, da

sočutstvujejo nekateri z Avstrijo, drugi so ji pa zopet nasprotni! Kako naj torej sestavi urednik prvo stran, da bi bila vsem čitateljem všeč! Prav iz srca radi bi prinášali številko za številko vesele vesti o avstrijskih zmagah. Če so pa naše čete morda? zunaj kdaj poražene, — tedaj vendar ne moremo pisati, da je bila zmaga na avstrijski strani! Če bi pisal danes kak list, da je n. pr. Premysl še v avstrijskih rokah, — bi se mu vsako smejal, istotako je tudi z zadnjo reokupacijo — Belgrada.

Da se bodo morda potolažili oni razburjeni duhovi v krogu naših čitateljev, smo napisali danes te vrstice v prevdarek.

Opetovano pa naglašamo, da zavzema naš list nepristransko pot v tem pogledu. Naš list je glasilo velike slov. podp. organizacije, vtanovljene v Zedinjenih državah. In kot tak list mora v tem zavzemati samo nevtralnno stališče. Mi ne držimo ne z Rusi, Srbi, Nemci, Avstrijo, Francozi, Anglijo, Italijo itd., to smo že v prvi številki ali v našem programu odločno povdarjali. Glede takih novic se držimo le srednje poti, ki je menda najboljša.

Prav radi tega se naš list noče in ne sme vmešavati tudi v gotove novodobne politične gonje, ki so naperjene proti gotovim vladam.

Trdno smo prepričani, da bode to naše stališče vsak član K. S. K. J. odobral, ako bode pomislil, da vsem ljudem niti — Bog nikdar ne vstreže!

Kaj je sreča?

Spisal A. K.

Danes Vas vprašam, cenj. čitatelji: Kaj pa je pravzaprav človeška sreča? Kaj pomeni ta beseda, ki je mladim in starim tolikrat na jeziku?

Jako težko je povedati to narkratko. Le kdor je izkusil, ta ve. Kadar nimamo nobene mučne skrbi, kadar nam srea ne stiska nobena boleost, kadar smo mirni, zadovoljni, veseli: tedaj se blagrujemo, v glavi spoznamo in v sreči čutimo, da smo — srečni. Čim večkrat nam tako pride, tem večkrat smo srečni, in ko bi nam bilo zmeraj tako, bi bili pač zmeraj srečni. In taka sreča človeka večkrat tako prevzame, da mu začne v veselih prsih srečno srce kipeči, da se samega veselja — razjoka!

A besede "nobene skrbi", "nobena boleost", "mirni", "zadovoljni", "veseli" itd. so hitro izgovorjene, pa koliko reči je treba premagati ali prenesti, preden se uresničijo! Koliko dolin je treba zasuti, koliko gričev ponižati, koliko krivega zdraviti, ostriga pogladiti itd., preden se pride do sreče.

Torej lahko izprevidite, da moja naloga, temeljito razložiti nauk o sreči, res ni lahka, posebno tudi zato ne, ker mnogi različno tolmačijo se pomen besede "sreča". Zato se mi zdi potrebno, da si najprej reč prav razdelimo in razločimo po zahtevi starih učiteljev: "Qui bene distinguit, bene docet." — Kdor si prav razdeli, prav pouči.

Sreča je dvojna: popolna in nepopolna; popolna se imenuje z bolj učenim imenom tudi absolutna (nepogojna), nepopolna pa relativna (pogojna) sreča.

Popolna sreča je zopet dvojna: naravna ali zemeljska in nadnaravna ali nebeška.

Naravno popolna sreča je bila v raju, kjer sta živela Adam in Eva, prosta vsakega trpljenja, v popolnem vsestranskem zadovoljstvu. Popolna sreča v pravem pomenu besede in po vsem obsegu je pa nadnaravna sreča v nebesih, tam ne bo nobene najmanjše neprijetnosti, ugodnosti pa vse, kar si jih bo le poželelo v sreči kipeče srce, veselje, vsestransko popolnoma zadovoljivo, kakršnega tukaj na zemlji niti zmožni nismo.

Ker sta rajsko srečo že prva dva človeka zapravila in izgubila za ves človeški rod, nebeška sreča pa nam bo v delež šele po smrti, če je bomo vredni, nam ne preostaja zadaj nobena druga kot nepopolna ali pogojna sreča. Dobro si torej zapomnite, preden se začnete učiti zemeljske sreče: la ena sama so nebesa, dvojnih ne more imeti nihče!

Tudi naša sedanja, nepopolna sreča je lahko dvojna: znotranja in zunanja.

Zunanja sreča nam večkrat pride brez našega prizadevanja, n. pr. dobri starši, izdatna zapuščina, loterijski dobiček, blagoslov pri živini in poljedelstvu, zdravje, dobri prijatelji, ljubezniivi sosede, ugodne vreme itd. To je tista sreča, ki je "opoteča", ki "kogar hoče, sreča", ki je "slepa", ki "se ne da za nos voditi" i. t. d.

Znotranja sreča pa je srčna zadovoljnost z vsem, kar smo in kar imamo — je nekako otroško veselje nad vsem in z vsem.

Iz tega se razvidi, da zunanje sreče si večidel sami ne moremo dati (če pride, nam pride take rekoče ponoči v spanju), pač pa si s pametnim prizadevanjem lahko pridobimo notranjo srečo. Utegne se zgoditi, da je kdo zunanje zelo nesrečen, znotranje — v sreči pa popolnoma srečen. Mi si sicer moremo z veliko pridnostjo pridobiti lepo premoženje, sezidati si krasno pohišje, obsejati si široko polje; a če nam toča pobije ali ukonča hudo vreme, če požge ogenj ali vzamejo hudobni ljudje itd., če nas, kakor smo vajeni reči, obišče nesreča — kaj si moremo? kaj hočemo? — Pač pa si z velikim trudom svoje sreče dobimo v tako oblast, da smo tudi v nesreči vendar srečni, vsaj toliko srečni, kolikor je mogoče v tej solzni dolini. Še tako visoko se moremo povzpeti, da v največji nesreči celo veselo kličemo z Jobom: "Bog je dal, Bog je vzel, njegovo presveto ime bodi češeno!" Da, bila so na svetu blaga srca, tako blaga, da so se veselila trpljenja, kakor se mi veselimo kratkočasne, veselje in zabav.

Na vse to se mora ozirati, kdor hoče pisati o sreči; še bolj pa seveda oni, ki si hoče srečo skovati. Srečo si pridobiti, srečo si skovati, se torej pravi: svojih ugodnih okoliščin se z veseljem srcom posluževati; slabe pa, kolikor se da, izpremeniti in ublažiti; v hudih urah, katerim se ne moremo izogniti, pa tudi ne izgubiti srca, marveč v miru, zadovoljnosti, celo v veselju ostati, ter tako si zmožiti in zagotoviti število radostnih dni.

Na prag u.

Spisal F. S. Finžgar.

Tiho je odgrnila rdeči zastor na malem oknu in pogledala v noč. Po vsej dolini se je pasla siva megla, ki se je plazila nizko, potuhnjeno pri tleh, tako nizko, da je gledati iz hiše zvonik podružnice svetega Mihaela. Kjerkoli je tičala vas pod gričkom v soteski, povsod tjakaj se je iztegal od doline tenek, dolg prst, širil se in razblinjalo, dokler ni tudi teh kotov pokrila in objela megla.

"Kakor skrb", je preudarila ona pri oknu. "Vsakega najde, vsako hišo, vsako družino — ta megla".

Pa se je nemudoma prestrašila te misli.

"O — in jaz imam toliko skrbi — in vendar do naše hiše ne sega".

Prav tedaj pa je zakipelo sredi megle. Od spodaj se je dvignila, iz srede je zrastle visoka kopa in se nagnila proti hišici na rebri.

Vztrepetala je. Oči so zakoprtele v strahu kvišku, kjer se je radovalo brezskrbno nebo zlatih milijonov. Po železnih prečki so zadržali rumeni krožci, rdeče rožasto blago je zagrnilo okno.

"Seveda, k nam se ne iztega skrb s prstom, z dlanjo. S kopo je navalila na hišo!"

Sedla je za mizo in se zamislila v nekaj črtnega, ki je stalo sredi hiše. Ob slabi luči so se razločili temni obrisi črno pobarvane skrinjice z zaokroženim pokrovom. Dišala je še po sveži barvi.

Ko je uprla pogled v skrinjico, jo je nenadoma stisnilo krog srca. Kakor bi se bila velika, težka keda h megle v tem hipu prevallala nad hišo in z vso težo legla na njeno dušo.

Zavzdihnila je. Hotela je, da bi bil ta vzdih čisto brezslušen, kakor vzdihne trpeča in skrbeča duša, katero čuje samo nebo. Ali bil je glasan ta vzdih. Njo samo je vzdrnil, da se je boječ ozrla v kamro, kjer so bili že vsi pri pokoju. Prisluhnila je. Toda nihče se ni ganil, nihče obrnil na ležišču. Le ona sama je slišala ta glas; čulo ga je bolj srce, čutila ga je bolj duša kakor uho. Zakaj v tem vzdihu je bilo upanja in strahu, sreče in žalosti — polna kupa.

"Kako težko smo se odločili — in vendar — kako radi! Jutri pojde. Zgodi se božja volja!"

Tedaj je vstala od mize prijala luč in jo postavila na klop, da je obvelila skrinjico. Varno ji je dvignila pokrov in pokleknila k njej na tla. Dvakrat je že zložila in preložila vanjo perilo in obleko — in vendar ji skrb ni dala pokoja. Še tretjič je začela s skrbno roko ravnati in predevatii obleko.

Prevzemal jo je tih ponos, ko je dvigala lepo slikane nove srajčke, preštevala rutice, pogledala še enkrat po gombih, jeli vse v redu in dobro prišlo.

Kakšno perilo! In koliko so pripravili! Še nihče ni imel pri Andrejkovih toliko obleke, kar se spominja ona. In takšne! Vse nakupljeno v mestu, narejeno pri najbolj spretni šivilji! — Ko je tehtala posamezne skupine, so se ji zdele težke same dragocenosti. Na vsakem šivu, na vsakem koščku se je poznala njena skrb, je gorela njena ljubezen. Kolikrat je pritrkala družini boljši prigrizek, da je kaj prištedila in odpradala. In ona sama! Kako bi se ji bila prilegala dnarica ob žetvi! "Nikar!", je rekla možu, "ne išči najemnikov! Bomo že kako prebili!" — In tako jo je pozdravil prvi svit na njivi in Zdrava Marija ji je odzvonilo na polju — vse zaradi njega — vse za sina Andrejčka. I sedaj je vse njeno delo, ves pot in vse trpljenje celega leta zloženo v skrinjico, oškropljeno s srčno krvjo kakor daritev. Bili so dnevi trpljenja in truda polni — toda skrinjica se je napolnila — vse je minulo, vse je pozabljeno...

Previdno, brez ropota se je zabal krivi pokrov in pokrnil in zaprl skrinjico. Mati se je dvignila s tal, segla na klop po svetilko in obstala za trenotek sredi sobe.

Napotila se je po prstih iz hiše v izbo, kjer je spal Andrejček. Še enkrat mu je morala pogledati v speče lice, napiti se še tistega smehljaja, ki je igral sinu krog ustnice v pokojnem snu. Z materinsko previdnostjo je odprla vrata, da bi ga ne predrnila. Svetilko je zasenčila z roko, da so le motni plameni osvetlili Andrejkovo lice. V tistem hipu je pa sin bolestno zajecal in zaklical na pomoč: "Mama, mama!"

Mati je odmevnila roko od luči, da se je vsul poln svit v sinovo lice. Začudila se je. Prišla je po smehljaj — pa je našla grenkobo.

Stopila je k postelji in ga rahlo prijala za čelo. Komaj se ga je doteknila, se je grenkoba pretopila v sladkost, radosti poln smehljaj se je zazibal na njegovem licu.

"Sanjalo se mu je. Hude sanje. Revček! Tudi njegova mori skrb. Od doma — tako mlad, od matere — ubožček..."

Materi je silila grenkost v oči. Roko je odmevnila od njegovega čela in tiho odšla iz sobe...

Ko je legala, ni legel k njej na skromno ležišče spanec, ki bi ji zastislil oči. Ko je pihnila luč, se je vzdrnila v čudovitem strahu, ki je hipoma prevzel njeno dušo.

Vnovič je zagledala ono sivo, težko kopo megle, ki se je nenadoma dvignila proti njeni hiši in jo zagrnila. Iz megle so se sedaj motale pred njeno oko dolge, grozeče sence.

"Zakaj pehaš od sebe nedolžno dete?"

Tako so jo vpraševale sence.

"Ali veš, kam gre? Kam tvoj angelj, tvoj Alojzij — kam? V tujno, v svet, v pohujšanje! Kri boč pila sebi in očetu, kri prestrezala sestricam in bratu, da boš hranila sina v tujini, kjer te pozabi — kjer se izneveri — in ti ljubezen povrne — s sramoto..."

Poglej študenta tam z drugega konca vasi; ga poznaš, kajne — poznaš mater in očeta... Ali jim ni izpil mozga — ali ni pojedel dete sestram — ali ni omajal trdni hiši vseh oglov... In sedaj — kaj pa je? — Nič. Ko bi bil kozar, bi bil nekaj. Ko bi bil črednik, bi bil imeniten. Ko bi bil hlapec, bi bil spoštovan, in spopadali bi se gospodarji za njegovo delo... In tako. Oče se je skrivil do tal, mati se je izsušila kakor drevo, ki redi črva v sreči, sestre se starajo — in nihče ne vpraša po njih, ker so sirote... In hiša koncu vasi je bila trdna — tvoja pa je sirotna. — Pomisli, kam gre tvoj angelj — kam pehaš otroka — srce svojega srca! Premisli — mati!... Do roba je pritrhal hišo, do groba potisnil očeta in mater — in sedaj ni — nič. Soseski v pohujšanje, pametnim ljudem v zasmeh...

Kruto se je zarezala siva senca materj v lice iz goste noči, da se je krečilo srce in je roka sama od sebe segla pod zgljavlje in tipala po blagoslovljenem križu.

"Ne — ne naš ne bo tak, ne sme biti — predober je — tako mehkega srca..."

"Predober je", je razklesčila senca zlobne željosti. "Predober, preblag — mehkega srca... Toda ali zgubljeni študent ni bil dober? Ali ni bil mehkega srca? — Ali veš, kako si ga z zavistjo ogledovala v cerkvi — kako si hrepenečila, da bi imela tudi ti takega sina? — Sedaj ga imaš. Sedaj tebe zavidajo zanj, matere in dekleta — kakor so zavidale nekdanj ono s konca vasi. — Danes je ne zavidajo. Danes pa molijo: Bog me varuj takega otroka! — Premisli mati!"

Meglina senca ji je požugala z dolgim prstom. Mati je stisnila blagoslovljeni križec na prsi, ga pritisnila k ustnicam, razprla oči in jih zaklopila, da bi ne videla pošastne sence. Obrnila se je na ležišču in molila: "Tebi ga izročim — varuj ga — brani ga..."

Mirna uteha se je polagoma selila v njeno bridkosti in strahu polno srce. Grozeča senca se je razprhnila, kakor bi solnce prodrlo meglo. Luč vesele nade je posvetila v dušo, iz žarkov je rastel angelj...

Zavonilo je nenadoma z vsemi zvonovi, zastave so se zibale v jutranjem vetru, zadehtelo je po zelenju in po veneih...

Cela župnija je zbrana pred cerkvijo — vse čaka — vse hrepeni — In tedaj se dvigne spreved — mlad, bled mašnik v zlatem plašču se prikaže pri vratih — sivi župniki ga spremljajo s častjo — in poleg njega ona — mati poleg sina... O ta hip — ta zlati trenotek! Da bi ga doživela, da bi ga učakala. — Vse bolečine — vse stradanje — vse bo kakor palo v morje v tem trenotku, vse solze bodo posušene...

Angelj luči se ji le nasmešnil s čudovito resnobo. Z ustnic mu je govorilo Pismo: "Veliko je poklicanih — pa malo..."

In mati se ni prestrašila ob teh besedah, kakor se je zgrozila ob sivi, žugajoči senci.

"Malo je izvoljenih", je ponavljala. Morda je poklican Andrejček, morda ni... Zakaj Gospod je govoril apostolom: Jaz sem vas izbral — ne vi mene. — On je, ki kliče. — On je ki vodi in izbira. — Zgodi se tvoja volja.

Če nisem vredna — in če ni on vreden — rajši nikar...

Zautila je, da ji na trudne veke pada teža. Še vedno je stal pred njo angelj luči — in v popolnu je gledala Andrejčka, kako je prišel domov z dolgo, učeno brado, kako prihajajo sosedje k njemu po svete — kako prinaša in pošilja iz mesta sestram lepih daril — kako ga čišla in ceni vse — poštenjaka in učenjaka...

Karkoli — zgodi se Tvoja volja — samo da ostane zvest Tvoji — in moji ljubezni... Veke so se zaklopile, v nemirnem snu so plule pred očmi s skrbjo obtežene matere žarki in sence temne bodočnosti...

Ko sta v rano jutro sedla oče in Andrejček na voziček, je stala mati na pragu, v rokah dvignjeno oljično vejico orošeno z materinim blagoslovom. Še enkrat se je ozrl Andrejček po materi, še enkrat je napolnil njegov nedolžni smehljaj z radostjo njeno dušo — nato je počil bič — koleša so se zganila in voziček je zdrčal po klanecu...

Tedaj se je pa zazdelo materi, da je odrnila na plano morje solze. Za roko je prijala hčerko in mlajšega sinčka ter jih vedla v hišo v kot pred bridko martro... Voz je drčel v svet — mati je pa molila: "Gospod — karkoli — zgodi se Tvoja volja — samo da ga ohraniš Svoji in moji ljubezni..."

Nervozne ženske kaj rade dokazujejo moč svojih živcev.

Plašč prave dobroteljske pokrije večkrat celo skupino amaternih, ali diletantskih proizvajanj.

Marsikatera nevesta si izbira dobre ženine, — konečno pa vzame kakega slabega.

Življenje je mnogim težava. Dosti je pa tudi ljudi, ki so življenju ali človeštvu v breme.

Raznoterosti.

Nagrobni napis papeža Pija X.
Znano je, da je Pij X. odredil, naj mu bode spreved popolnoma priprust. Toda glede nagrobnega spomenika ni zapustil nobene odredbe. Ekonom cerkvene uprave sv. Petra je sedaj odločil, da se na kamen od belega kararskega marmorja naredi napis: Pius Papa X. pauper et dives, mitis et humilis corde reique catholicae vindictae fortis instaurare omnia in Christo satagens piee obit die 20. avg. a. D. 1914. Papež Pij X., siromašen in bogat, blag in ponižen, katoličanstva močen branitelj, skrbeč vse obnoviti v Kristusu, pobožno umrl dne 20. avg. 1914.

Najstarejši avstrijski častnik na bojišču.

V Budimpešti se je mudil te dni major Alojzij Eger de Ruma, najstarejši častnik avstrijske armade, star 74 let. Kot upokojeni častnik je prosil koj ob izbruhu vojne, da se ga pošlje na bojišče. Na bojišču se bojuje z navdušenostjo mladega častnika. Vsled svojega junaštva na severnem bojišču je bil odlikovan z redom železne krope in vojnim okrasom. Že v letih 1859. in 1866. je bil odlikovan s srebrno kolajno za hrabrost in bil imenovan za poročnika. Junaški častnik je bil tudi odlikovan z signum laudis in s Franc-Jozefovim redom. Cesar mu je tudi podelil plemstvo.

Poroka vojaka brez nog.

V rezervni bolnišnici Ručnega križa v Neubau-u na Dunaju se je te dni vršila pretresljiva poroka. 32 let stari kovač Klem. Klika je bil ob izbruhu vojne poklican pod orožje in je prišel dne 9. oktobra na bojno črto. Udeležil se je več bojev. Dne 23. novembra pa so ga poslali na Dunaj, kjer so mu morali odžagati obe nogi. Nevesta A. Irsa, uradniška hči v Opatovci, mu je ostala zvesta ter izrazila željo, da se z njim poroči. Poroka se je vršila v bolnišnici. Po cerkvenem obredu je tajnik bolnišnice prebral brzojavko Njegovega Veličanstva, ter izročil nje-poročencema cesarjev dar 500 kron! Uradništvo omenjene bolnišnice je nabralo nadaljnih 150 K.

Koliko poje del armade?

Neki švicarski list prinaša natančno statistiko stroškov, ki jih ima vsak dan del francoske armade. Dopisnik tega lista se je mudil nekaj dni na postaji, skozi katero je moral iti vsak dan živč za 300.000 francoskih vojakov. Vsak dan pride na to postajo šest velikih vlakov, ki so obloženi z drvmi, kavo, mesom, kruhom, vinom, sladkorjem, sočivjem in sploh z vsem, kar potrebuje armada. 300.000 vojakov poje vsak dan 1200 glav živine, od teh je 600 volov. Vojska pokuri na dan 41.000 kg drv. En sam vlak pelje s seboj 270.000 hlebov črnega kruha. Vrh tega ima s seboj še 37 centov sardin in istotako sira. Vsak vojak ima pravico, da dobi na dan poleg običajne hrane še 15 gramov tobaka, četrt litra vina in šestnajstinko žganja.

Duhovniki kot vojaki.

Glede službovanja duhovnikov pri vojakihi ni na Nemškem v vseh državah enako urejeno. V nekaterih državah služijo duhovniki kakor vsi drugi ljudje pri vojakihi, v drugih imajo privilegij, da jim ni treba opravljati vojaške službe. Tako n. pr. na Pruskem, da protestantski duhovniki ne služijo pri vojakihi. To pa protestantskim duhovnikom ni po volji. V zadnji seji pruskega deželnega zbora je namreč eden govornikov nastopil proti cerkveni upravi in je obsojal, da ne smejo duhovniki služiti pri vojakihi, namreč kot pravi vojaki. Ta govornik je pri ti priliki povedal nekaj posebno zanimivega, da je namreč v sedanji vojni padlo že 53 protestantskih duhovnikov samo iz Wuerttemberg. Če se pomisli, da ima Wuerttemberg le 2.500.000 prebivalcev in je velik del prebivalstva katoliške vere, če se pomisli, koliko je med protestantskimi duhovniki starih ali za vojno preslabotnih duhovnikov, potem se šele pokaže, kaj to pomeni, da je padlo 53 duhovnikov.

ZA VSEBINO OGLASOV je uredništvo le toliko odgovorno, kolikor določa zakon

